

Dosarul nr. 2ra-1477/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Lupașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară, Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară, Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Tatiane Erhan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Organizația de Creditare Nebancară, Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 17 octombrie 2018, ÎCS „Express Leasing” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Dorogavțev și Tatiane Erhan cu privire la încasarea datoriei și a taxei de stat.

În motivarea acțiunii reclamanta a notat că potrivit contractului de împrumut nr. DO/17/C361 din 21 martie 2017, i-a acordat lui Alexandr Dorogavțev un împrumut în sumă de 2620 dolari SUA, cu termenul de rambursare până la 22 martie 2021. Potrivit condițiilor specificate în contract, pârâtul și-a asumat obligația de a achita plata în 48 rate lunare a câte 100,85 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești.

ÎCS „Express Leasing” SRL a relatat că conform contractului de fidejusiune nr. 1200/2017/DOR/ERH din 21 martie 2017, Tatiana Erhan și-a asumat obligația de a achita integral datoriile lui Alexandr Dorogavțev, în cazul neexecutării obligațiilor de plată conform contractului de împrumut.

Reclamanta a precizat că pârâtul nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate privind achitarea în timp util a ratelor și astfel a încălcat prevederile legislației în vigoare, iar pentru soluționarea amiabilă a litigiului, la 29 august 2018, în adresa pârâților au fost expediate reclamațiile nr. 4174 și 4175, prin care debitorii au fost somați despre stingerea datoriei, însă până în prezent nu și-au onorat obligațiile și nu au achitat datoria.

ÎCS „Express Leasing” SRL a solicitat încasarea în mod solidar din contul lui Alexandr Dorogavțev și Tatiane Erhan a datoriei în suma totală de 2269,70 dolari SUA, compusă din rate restante în sumă de 302,38 dolari SUA, penalitate în sumă de 75,70 dolari SUA, cota parte din corpul împrumutului în sumă de 1891,62 dolari SUA, precum și cheltuielile de judecată în suma de 1158 lei.

În cadrul judecării cauzei, ÎCS „Express Leasing” SRL a depus cerere, prin care și-a concretizat cerințele și cercul participanților la proces, solicitând încasarea datoriei în suma de 2269,70 dolari SUA doar din contul Tatiane Erhan, ținând cont că debitorul Alexandr Dorogavțev a decedat, iar conform datelor oferite de Ministerul Justiției s-a constatat că un dosar succesoral nu a fost deschis. Totodată, se menționează că prin modificările operate în actele de constituire, compania reclamantă și-a schimbat denumirea din ÎCS „Express Leasing” SRL în OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea înaintată de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL.

S-a încasat din contul Tatiane Erhan în beneficiul OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, datoria în sumă de 1208,88 dolari SUA, penalitatea în sumă de 61,88 dolari SUA și cheltuielile de judecată în sumă de 668,75 lei. În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 83, 97-99).

La 26 noiembrie 2019, OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii, casarea parțială a hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 141-149).

La 08 septembrie 2020, OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii, recurenta a notat că instanța de apel eronat a dispus examinarea cauzei în procedură scrisă, deoarece prin încheierea din 19 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana s-a dispus examinarea cauzei în procedură generală, iar potrivit art. 376 alin. (1) Cod de procedură civilă, dispozițiile

de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sânt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

La 18 septembrie 2020, în adresa intimă Tatiana Erhan a fost expediată copia cererii de recurs depusă de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 161).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 23 iulie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 6671 (f.d. 150), însă date despre recepționarea deciziei de către recurentă, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Prin încheierea din 11 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, cererea de recurs s-a considerat admisibilă pentru examinare în fond.

Verificând decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și cererea de recurs, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că, la 17 octombrie 2018, ÎCS „Express Leasing” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Dorogavțev și Tatiane Erhan cu privire la încasarea datoriei și a taxei de stat.

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în conformitate cu prevederile Capitolului XXII, art. 276² - 276⁴ Cod de procedură civilă (f.d. 34). Ulterior, prin încheierea din 19 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea a fost trecută pentru examinare în procedură generală contencioasă, fiind stabilită ședința de judecată cu participarea părților (f.d. 39).

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea înaintată de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL și s-a încasat din contul Tatiane Erhan în beneficiul OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, datoria în sumă de 1208,88 dolari SUA, penalitatea în sumă de 61,88 dolari SUA și cheltuielile de judecată în sumă de 668,75 lei. În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 83, 97-99).

La 26 noiembrie 2019, OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar prin încheierea din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, aceasta a fost acceptată spre examinare în procedură scrisă (f.d. 123).

Ulterior, la 29 iunie 2020, OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a solicitat instanței de apel examinarea cauzei cu prezența părților, însă prin încheierea din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cererea înaintată a fost respinsă, ca neîntemeiată (f.d. 139, 138-140).

Astfel, judecând în procedură scrisă apelul înaintat de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 07 iulie 2020 a respins cererea de apel și a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 141-149).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 276³ alin. (4) Cod de procedură civilă, dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sunt inaplicabile.

Iar conform art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

În corespundere cu art. 376 alin. (1) Cod de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Reieșind din normele procedurale enunțate, instanța de recurs constată că instanța de apel eronat a examinat cauza în procedură scrisă, contrar prevederilor art. 276³ alin. (4) Cod de procedură civilă, care stabilesc expres că prevederile Capitolul

XXII „Procedura în cazul cererilor cu valoare redusă” sunt inaplicabile în situația în care cauza civilă a fost examinată în ordine generală.

După cum a fost menționat supra, instanța de fond, acceptând spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, prin încheierea din 19 decembrie 2018 a dispus examinarea acesteia în ordine generală, cu citarea participanților la proces.

Totuși, ajungând la concluzia că prezenta acțiune cade sub incidența prevederilor art. 276² - art.276⁴ Cod de procedură civilă, fapt care nu implică obligația instanței de citare a părților, instanța de apel a examinat fondul cauzei în procedură scrisă.

Ca urmare, instanța de apel respingând cererea de examinare a cauzei cu prezența părților și contrar prevederilor art. 185 Cod de procedură civilă, a examinat cererea de apel fără citarea participanților la proces, astfel, încălcând procedura de examinare a apelului și îngrădind nejustificat dreptul părților la un proces echitabil, motiv din care instanța de recurs consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată și cauza restituită spre rejudecare în instanța de apel.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, instanțele naționale trebuie să depună eforturi rezonabile pentru a convoca părțile la o audiere (cauza Babunidze vs Rusia).

În acest context, instanța de recurs reține principiul contradictorialității, reglementat de art. 26 alin. (2) Cod de procedură civilă, care presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că în condițiile în care cauza a fost acceptată spre examinare în ordine generală de prima instanță, este inaplicabilă examinarea cauzei în instanța de apel, în procedura scrisă, fapt acceptat eronat de instanța de apel, având ca efect necitarea părților în instanță.

Mai mult ca atât, în conformitate cu art. 276⁴ alin. (4) Cod de procedură civilă, deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Respectiv, prin examinarea eronată a cauzei în procedură scrisă, instanța de apel a limitat dreptul la apărare al părților împotriva unei soluții nefavorabile lor, acestea fiind lipsite nejustificat de o cale de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de OCN, ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, de a casa integral decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Astfel fiind, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară, Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară, Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Tatiane Erhan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței

Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu